

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Nona. In honorem Natalis Deiparæ Mariæ, de eius excellentia sub metaphora libri disseritur in illa verba: Liber generationis Iesu Christi, quæ variis animi conceptionibus exornantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

HOMILIA IX.

In honorem Natalis Deiparae Mariae,
de eius excellentia sub metaphora
libri differitur in illa verba: Liber
generationis Iesu Christi, quae variis
animi conceptionibus exornatur.

ET APHORAM hanc libri prosequitur, in medium producere compellit libros omnes, quos sacra commemorat eloquia, inter quos à quibusdam

mythicis liber B. Virginis excedit, alios vero longe excedit. In illorum numerum primum refero librum vitae, cuius

Daniel. c. 12. meminit Daniel dicens: *Saluabitur populus tuus, omnis qui inuentus fuerit scriptus in libro:* de hoc libro loquutus est Christus

Luc. 10. Dominus, cum dixit: *Exultate, quia nomina vestra scripta sunt in caelis;* & Angelicus Doctor de illo agens, in p. p. suae Theologiae in hunc modum illum describit:

D. Tho. p. p. q. 24. ar. 1. Liber vitae in Deo dicitur metaphoricè, secundum similitudinem à rebus humanis acceptam est enim consuetum apud homines, quod illi,

qui ad aliquid eliguntur, conscribuntur in libro, utpote milites, vel consiliarii, qui olim dicebantur. Patres conscripti: patet autem, quod omnes praedestinati eliguntur à Deo ad habendam vitam aeternam, ipsa ergo praedestinatorum conscriptio dicitur, liber vitae: haec ille. Quidam autem scribuntur ibi, ut habituri vitam aeternam, in se ipsa; alij vero, ut habituri illam in causa solum, quia gratia: cuius ad tempus participes erunt, semen esset causa vitae aeternae, de quibus David: *Deleantur de libro viventium, est autem clausus adeo liber iste, ut Ioannes testetur, vidisse illum septem sigillis ob signatum, & quod nemo, nisi solus Agnus poterat illum aperire, quasi diceret:*

Psal. 67.

Apocal. 5.

librum illum adeo esse difficilem, ut solus Deus, eius auctor, sciret illum legere. Christus etiam Dominus sub libri metaphora designatur: Ieremias enim dixit: *Ierem. 31.*

Sume tibi librum emptionis hunc signatum, & librum hunc qui apertus est, & pone illos in vase fictili; nomine quippe libri signati, verbum diuinum intelligit cooperitum, velut membrana, fictili carne. Hic ergo liber, Christus Dominus dicitur fuit, cum semel loquutus est Deus, ex propria substantia verbum eructans; fuit ligatus in officina vteri materni, quando vinculo, & ligamine vnionis hypostaticae coniuncta fuit caro Verbo; seu, ut ait

Ioannes, quando *Verbum caro factum est;* fuit praecisus, aut rarus in circumcissione, cum minister illius ex infanti carne pelliculam detraxit, aut praecidit; fuit concussus, cum alaphis, & fustibus eum grauius percutiebant; fuit compressus in torculari, quando, ut ipse dixit, *Torcular calcani solus,* fuit tandem purpureo colore rubricatus, quando rubicundo suo sanguine fuit vndique respectus. Accedat ergo ad hunc librum euoluendum, legendum, ac perlegendum avarus, ut in effusione tam pretiosi sanguinis addisecat liberalitatem; accedat inuidus, ut addisecat charitatem, cum nulla maior excogitari possit, qua quis ponit animam suam pro amicis, & inimicis; accedat iracundus, & addisecat patientiam, & mansuetudinem

ab eo, qui, ut agnus coram tondente se obmutuit. Hi duo igitur libri, liber scilicet vitae aeternae, & Christus Dominus, praestantissimi omnium sunt, & cum quibus nullus alius valet comparari; vnde oportet, eos iam commemorare, quos

mythicis liber B. Virginis longo intervallo praecellit. Horum primus, & antiquior est, haec, quam cernimus, mundi fabrica, quam metaphoram vsurpans D. Ioannes in Apocal. dixit: *Calum recessit, sicut liber inuolutus:* huius libri lectioni qui vacant, in creatione legunt Dei omnipotentiam tot mirabilia producentem; in communicatione, Dei bonitatem copiose adeo

se

se

se

se

se

se

se

se

se

fe in omnia effundentem; in gubernatione & vniuersi regimine in finem eius sapientiam, ac prouidentiam: vt enim dixit D. Paulus: *Inuisibilia enim ipsius creatura mundi per ea, que facta sunt, intellecta conspiciuntur.* Vetum rudes peccatores, instar ignorantium puerorum, figunt tantum obtutum, & amorem in aureis liceris, quibus liber hic vniuersi conscriptus est, sensum tamen, & intelligentiam earum minimè penetrantes, de quibus Isaias prædixit: *Erit vobis visio omnium quasi verba libri signati:* at viri iusti, & sancti ex fabrica huius mundialis attentata confideratione in altissimam diuinorum attributorum contemplationem rapiuntur. Secundus liber est conscientie, qui tamen in præsentis vita signatus, & inuolutus sit, in futuro tamèn iudicio aperitur, & referatur erit, vt his verbis testatur Daniel Propheta: *Libri aperti sunt, & iudicium sedit;* ex his libris qui correctus non reperitur, sed aliquo commaculatus errore, reprobabitur, & cum alijs bibliothecæ libris minimè apponetur; in cuius figura apud Ieremiam lego, iussisse Deum, librum, in quo scriptæ erant maledictiones Babylonis, alligari, & mitti in Euphratem; quibus verbis poenam damnatorum designari satis perspicue omnibus constat. Tertius liber est sacra Scripturæ, sic enim eum vocat propheta Baruch, *Hic liber mandatorum Dei, & lex, que est in æternum:* huius libri auctor fuit Spiritus sanctus, qui illum dictauit, scriptores illius fuerunt Canonici Auctores, expositores sacri Doctores, fideles lectores illius, quos instar benefici incantantis, sapienter misticè incantat, ac rebelles eorum voluntates ad Deum venire compellit, vt perlepidè his verbis dixit Origines: *Velut incantatione quadam noxiarum veritarum, que tibi insidiantur, virus depellitur, & fugatur, si tu non efficiaris sicut aspis surda, que non audit vocem incantantis sapienter.* licet autem liber hic varij difficultatibus inuolutus sit, nemo ab hac obscuritate deterritus, ab

huius lectione se arcere debet nam vt egregia dixit D. Chrylstonus, etiam si non intelligas ipsa recondita, tamen ex ipsa lectione multa nascitur sanctimonia, & simul atque tergerit aliquis Euangelium, mox componit suam ipsius mentem, & à rebus mundanis abducit, id que ex solo ipso aspectu, solo etiam auditu, licet mysteria non intelligas: hæc ille. D. Ambr. ser. 35. & quidem Ambrosio dicente: *Sacra scriptura lectio, reflectio est, que suginat animam, que impinguat viscera, ipsa est, que vitam æternam tribuit, & insidias à nobis diabolicæ tentationis excludit (non potest non esse anime valde fructifera; immo, si iusta est, dulcis, ac suauis, consulto conditionem illam addidi: si iusta est, nam sicut acutè dixit S. Chrylston. Mel natura sua dulcedinem habet, atque adeo iucundissimam, sed ægrotis amarum quid est, non propria, sed illius ægrotudinis natura: non secus diuinæ scripturæ lectio, si cuiquam minimè dulcis, sed insipida, & amara est, id non natura illius, sed ægrotanti suo gustui adscribat. At, ne à principali nostro instituto digrediamur, in memoriam quæso reuocate prophetica illa verba Isaiæ secundum lectionem L. X. X. Interpretum; Dixit Dominus ad me: Sume tibi librum grandem, scribe in eo stylo hominis: Hæc verba duplicem congruam satis expositionem sustinent præsentis argumento valde accommodatam; Prima est, vt illa intelligantur de libro generationis Iesu Christi, quem D. Matthæus contexit; Nouitas enim, & magnitudo in illo satis elucens, cum, & testamentum sit nouum, nec non hætenus inaudita de filij Dei generatione in vtero Virginie enarret; esse autem hunc librum scriptum stylo hominis, ex titulo, & scopo illius, satis superque liquet, cum eò tendat, vt Deum, hominem factum, & filium Dauidis ex Virgine conceptum commonstret; sicut enim B. Matthæo Euangelistæ diuina electione, inter illa quatuor animalia, facies hominis contigit, sic illi datum fuit, humanam filij Dei generationem ex Maria, specialius, & vberius enarrare. Secunda expositio sit, qua*

que Marianam excellentiam non parum commendat, vt, sub nomine libri, de quo Isaias in prædictis verbis, B. Virgo designetur, vt docuit D. Epiphanius. cuius rationem assignat D. Antoninus dicens, B. Virginem Mariam librum esse, quia continebat in se diuinam sapientiam incarnatam: & ante illum D. Damascus orat. 2. de dormitione Deipæ. de Virg. sepulchro loquens, ait: *Vbi nouum volumen, in quo ineffabiliter Dei verbum sine manu inscriptum fuit.* Spiritus sanctus enim (vt docuit me D. Ambr. 5. D. Ambr. super Luc. scriba fuit, qui Virginem obumbrans, in ea, tamquam in mundissimo volumine carnem filij Dei scripsit, atque efformauit, non calamo, & Domine la- atramento, sed sanguine purissimo Mariæ, & virtute ex alto illam fecundante, vt loquitur D. Paulus scripta non atramento, sed spiritu Dei viuus: idque sibi volunt verba illa: *Scribe in eo stylo hominis: in mente Patris scriptus fuit filius stylo Dei, Deum de Deo, vt docet symbolum Nicænum; in ventre verò Matris, stylo hominis, quod & indicauit Angelus, dicens: quod ex te nascetur sanctum, ecce stylo hominis, vocabitur filius Dei, ecce stylo Dei.* A deo autem velociter eam scripsit, iuxta illud Psalmi: *Lingua mea, calamus scribæ, velociter scribens, vt vnico temporis momento, totum Incarnationis mysterium peregerit, quo nihil velocius dici potest.* vnde D. Damascus, dixit: *non paulatim per additamenta, sed vno momento, & eodem extu formata est perfecta caro Christi, simul caro, & Dei verbi animata caro.* Est etiam sacer hic liber Mariæ nouus valde, vt prædixit Ieremias: *Creauit Dominus nouum super terram, femina circumdabit virum: quid quæso, magis nouum; & inauditum, quam quod Virgo manens, Virgo concipiat, & pariat: quis audiuit vnquam tale? quis vidit huic simile?* vnde etiam liquet, librum hunc intus scriptum fuisse per fecunditatem, foris verò per integritatem virginæ claustrum, minime vnquam violati. Sanè Salomon dixit: *Nihil sub sole æquum, nec poterit quis dicere; hoc recens est;*

at, si librum hunc nouum consulisset, & magnum pietatis sacramentum, quod manifestatum est in carne Christi, attentè legisset, continuò admiratione correptus, absque dubio diceret: hoc nouum est sub sole, quod Deus supra solem absconderat, in tempore dignatus est nobis manifestare. Vnde D. Cyprianus eleganter dixit: *Nouum est, & inauditum, quod in D. Cypri. in materni angustia vteri circumdedit intra se de Nat. dom. fragilis caro virtutem Altissimi, quem nos, parvulum, Prophetæ nuncuparunt virum, infinuantes, ei nunquam defuisse virtutem, sed semper virilis ætatis habuisse fortitudinem, quem infantilis infirmitas occultabat: o femina super feminas benedicta.* hæc ille.

Porro hunc librum grandem esse, vt dixit Isaias, illud vnum apertè commonstrat, quod si rerum naturalium virtutes, ac mixtæ proprietates ad vnguem describenda forent, oporteret librorum numerum in infinitum abire, Salomone dicente: *faciendi plures libros nullus est finis;* si cuncta opera Christi Domini adamulsi fuissent commemoranda, arbitratu Ioan. Nec ipsum mundum capere posse eos, qui scribendi sunt, libros. nihilominus tamen grandis adeò fuit Marianus hic liber, vt quem totus non capit orbis, ipse in se clauerit, Ecclesia Catholica canente: *Sancta, & immaculata virginitas, quibus te laudibus efferam, nescio, quia, quem celi capere non poterant, tuo gremio consuli.* Grandis procul dubio liber, in quo fere omnes thesauri sapientiæ, & scientiæ absconditi, & in quo tota plenitudo diuinitatis corporaliter habitauit: libro ergo, qui infinitum, & immensum capit, nullus quidem maior, aut capacior excogitari potest. Sed & arbitror, B. Virginem alio singulari nomine *Libri generationis* nomenclaturam sibi vindicare, quia nomine generationis in sacra Scriptura non solum prolis conceptio, sed, & opera ipsa, quæ sunt velut hominis partus, veniunt intelligenda. vnde apud Isaiam Rex Ezechias loquens de vita sua, dixit: *Generatio mea ablata est: præcisæ est, velut à texente, vita mea;*

*mea; quare in hoc sensu idem erit, liber generationis Iesu Christi, ac, liber vitæ, & operum Saluatoris, liber, inquam, ex diametro oppositus lib. illi Genesis, cui Moyses hunc titulum dedit: Liber generationis Adæ, id est, liber, non solum filiorum, sed & operum Adæ, quæ liberi arbitrij proprii filij sunt; hoc est, liber inobedientia, præuaricationis, incredulitatis, intemperantia, & similibus, quæ in libro Genes. de Adam commemorantur: sicut ergo veteri Adam contrapofuit Deus secundum, ita veteri lib. generationis Adæ opposuit librum generationis Iesu Christi, hoc est, clarissimum operum, doctrinæ, miraculorum, vitæ mortis, victoriæ, & triumphii illius. Fuit ergo eatenus beatiss. Virgo, Liber generationis Iesu Christi, quatenus, præterquam verbum Patris in ea scriptum fuit, Spiritus sanctus in corde eius scripsit opera Christi Domini multo profecto mirabilius, quam in quocumque alio volumine vniquam fuerint exarata: ipsa quidem Virgo indelebiter in corde suo, quasi in libro scripta, conseruauit, iuxta illud Lucæ; *Maria autem conseruabat omnia verba hæc, conseruens in corde suo.* Ex his omnibus facile erit deprehendere excellentiam huius libri super omnes libros hucusque in lucem editos, & in posterum edendos: vt enim sapienter dixit D. Antonin. *Quanto facta sunt potiora verbis, vel scripturis, tanto sunt offensa maior in Maria, quam in Scriptura per Deum; nam Scripturæ dedit, vt Deum loquatur, Mariæ contulit, vt per eam Christus pandatur: ibi eum multiplex tegit figura, hic vestit eum Mariæ caro pura: ibi pronunciat, hic ostenditur: ibi lutei in mortua charta, hic patet in carne monstrata: ibi dicta sunt magna, hic fecit, inquit, mihi magna, qui potens est.**

Ac tandem, vt paucis multa comprehendam de excellentia huius libri: in eo Deus, non solum reliquorum sanctorum eximias virtutes exarauit, vt Abeli religionem, Noe credulitatem, Abrahæ obedientiam, Isaachi patientiam, Iacobi tolerantiam, Iosephi castitatem, Dauidis

mansuetudinem, ac Salomonis sapientiam; sed, & diuinas perfectiones, quas sparsim in reliquis alijs libris Canonicis scripsit, in hoc libro B. Virginis summo artificio compilauit. Si enim in Gen. elucet potentia in mundi creatione; clementia in Exodo in liberatione populi Israelitici; religionis cultus in Leuitico, in oblationibus, & sacrificijs; patientia in lib. Numer. fortitudo in lib. Iosue, prouidentia in lib. Regum, longanimitas, & misericordia, in lib. Iudicium; sapientia, & consilium in libris Salomonis: ardens Dei amor in lib. Cantic. apostolica perfectio in libris Euangelistarum; abdita mysteria sacraque arcana in libro Apocalypsis omnia hæc, in hoc vno Mariano libro manus supremi, ac peritissimi scribæ cõpendio copulauit, & in vnum coniunxit.

Verum circa proposita verba Isaie, illa occurrit difficultas necessario enodanda, quomodo Deus præcepit Isaie, vt sumeret librum grandem ad describendum duo breuissima verba: *festina, prædare.* quæ *Isai. 66.* tamen breuissima charta comprehendi poterant? è contra verò Ezechieli iussit, vt ad describendam magnam, ac populosam illam ciuitatem Ierusalem, obfessionem, & munitionem eius, paruum acciperet laterem, in quo cuncta hæc delinearet: *Filius hominis, sume tibi laterem, & Ezech. 4.* *pones eum coram te, & describes in eo ciuitatem Ierusalem. Et ordinabis aduersus eam obfessionem, & edificabis munitiones: Scio id existimauerim fecisse Deum, vt, & maiestatem ac celsitudinem Christi Domini, & utilitatem omnium terrestrium bonorum nobis demonstraret; illa enim tanta est, vt infinita etiam volumina paucissima de indicibili dicere potuissent; hæc verò adeo exigua, ac parui momenti sunt, vt luteo latere concludi possint, & vt, stercorea, cum D. Paulo propter Christum contemni, & calcari digna censerentur debeant. Cui si honor & gloria in secula seculorum.*

Amcn.

HOMI-